

Izdajatelj in založnik:

Zavod RS za šolstvo

Predstavniki: dr. Vinko Logaj

Uredniški odbor: dr. Gregor Antolčič, Zgodovinski inštitut Milka Kosa pri ZRC SAZU, Dragica Babič, Šolski center Celje, Gimnazija Lava, Jana Bec, Osnovna šola Prule, Ljubljana, dr. Dragica Čuč, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, mag. Mateja Drnovšek Zvonar, Osnovna šola Polje, Ljubljana, Štefan Harkai ml., Osnovna šola Puconci, Dunja Mušič, Zgodovinski arhiv Ljubljana, Brigita Praznik Lokar, Osnovna šola Danile Kumar, Ljubljana, mag. Nataša Robežnik, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije, Damjan Snoj, Osnovna šola Marije Vere, Kamnik, Vanja Sossou, Večstopenjska šola, Gorica, Italija, dr. Mojca Šorn, Inštitut za novejšo zgodovino, Srečko Zgaga, Gimnazija Poljane, Kiti Jurica Korda, Gimnazija Dubrovnik, Hrvaška, Dr. Marija Wakounig, Inštitut za vzhodnoevropsko zgodovino Univerze na Dunaju, Avstrija, Dr. Luka Zibelnik, State University Cleveland, Ohio, ZDA, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Odgovorna urednica: dr. Vilma Brodnik

Naslov uredništva: dr. Vilma Brodnik, Zavod RS za šolstvo OE Ljubljana, Kotnikova 28, 1000 Ljubljana, tel.: 01/236 31 19, faks: 01/236 31 50, e-naslov: vilma.brodnik@zrss.si

Urednica založbe: Simona Vozelj**Jezikovni pregled:** Tine Logar

Prevod povzetkov v angleščino: Ensirta prevajanje, Brigita Vogrinec Škraba s. p.
Oblikovanje: Studio Aleja d. o. o.

Računalniški prelom:

Tisk Žnidarič, d. o. o.

Tisk: Present, d. o. o.**Naklada:** 460 izvodov

Fotografija na naslovnici: Pečat k listini Albrehta IV. grofa Gorško-Tirolskega.

Listina s pečatom je bila izdana 6. aprila 1353. (SI AS 1063, Zbirka listin, št. 5292, 06. 04. 1353, pečat, hrani: Arhiv Republike Slovenije.)

Naročila: ZRSS – Založba, Poljanska c. 28, 1000 Ljubljana, e-naslov: zalozba@zrss.si, faks: 01/300 51 99

Naročnina: Letna naročnina (2 številki): 33,00 EUR za ustanove, 24,75 EUR za fizične osebe; 12,50 EUR za dijake, študente, upokojene; cena posamezne številke v prosti prodaji je 20,00 EUR. V cenah je vključen DDV.

REVIJI NA POT

V tokratni številki revije je nosilni članek namenjen zgodovinskim deželam na Slovenskem in njihovem plemstvu. Zgodovinarji se pri obravnavi dežel večkrat sprašujemo o ustreznosti izrazov kot so zgodovinske ali s tujko historične dežele in predvsem ali bi lahko te dežele poimenovali tudi kot slovenske dežele. Odločitev za uporabo poimenovanja zgodovinske dežele je namreč ta, da so bile dežele ves čas obstoja etnično raznolike in da je zato bolj pravilno uporabljati nevtralni izraz. Po drugi strani pa npr. Čehi brez zadržkov uporabljajo poimenovanje češke dežele, čeprav tudi te niso bile etnično homogene. Zato velja razmisliti, ali gre pri poimenovanju res samo za strokovno oz. znanstveno odločitev, povezano tudi z vprašanjem slovenskega nacionalnega oblikovanja, ali pa nemara tudi za problem slovenske majhnosti, pomanjkanja narodne samozvesti in državniške tradicije.

Poudarki iz vsebine revije

Rubrika Izpostavljam:

- Nosilni članek o zgodovinskih deželah in njihovem plemstvu je namenjen pripravi učencev na tekmovanje iz znanja zgodovine, uporaben pa je tudi za vključevanje v pouk kot vir za samostojno učenje učencev in dijakov pri obravnavi zgodovine Slovencev v visokem in poznem srednjem veku (avtor: dr. Janez Mlinar, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani).
- Objavljamo tudi članek s pričevanjem prisilnega mobiliziranca v nemško vojsko, Franca Kunstlja. Gre za prvič objavljeno pričevanje, ki zgodovinsko izjemno doživeto predstavlja to temno obdobje zgodovine druge svetovne vojne na Slovenskem, saj so bili prisilni mobiliziranci ena najštevilčnejših žrtev vojnega nasilja, ki so jim status žrtev priznali šele v času samostojne Slovenije. Odlomke iz pričevanj je možno vključiti v obravnavo druge svetovne vojne na Slovenskem tako v osnovnih kot srednjih šolah (avtorici: Vilma Vrtačnik Merčun, upokojena učiteljica zgodovine, in Melita Sodnik, Osnovna šola Brezovica pri Ljubljani).

Rubrika Izmenjujemo izkušnje:

- Tokrat objavljamo dva članka iz šolske prakse o možnostih in priložnostih obravnave holokavsta, in sicer *Obeležitev holokavsta pri pouku zgodovine v osnovni šoli* (avtorica: Melita Sodnik, Osnovna šola Brezovica pri Ljubljani) in *Trpeči in rablji v Auschwitzu – holokavst je zaznamoval tudi otroke* (avtorica: Bojana Modrijančič Reščič, Šolski center Nova Gorica, Elektrotehniška in računalniška šola).
- O izjemno aktivni vlogi učencev, ki so po načelih formativnega spremljanja sooblikovali in soustvarjali strokovno ekskurzijo v Trst, pišemo v članku *Trst – prostori meje – raziskovanje 'in situ' z uporabo elementov formativnega spremljanja* (avtorica: Metka Koder, Osnovna šola Trnovo).
- Izjemno ustvarjalno in inovativno zamisel za izvedbo sobe pobega z aktivno udeležbo dijakov ob praznovanju 150-letnice stavbe Prve gimnazije Maribor pa predstavljamo v članku *Quadrivium, interaktivni izobraževalni projekt ob 150-letnici stavbe Prve gimnazije Maribor* (avtor: Boris Ferik, Prva gimnazija Maribor).

Rubrika Iz didaktike zgodovine:

- V rubriki objavljamo glavne ugotovitve teoretične in empirične raziskave o vlogi muzejev in arhivov pri pouku zgodovine, ki je nastala v okviru magistrskega dela (avtorja: dr. Dragan Potočnik in mag. Andreja Lajh, Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru.)

Rubrika Pisani svet zgodovine:

- Rubrika prinaša na arhivskih virih temelječ članek o izobraževanju čevljarjev na Gorenjskem, ki je pomembno prispevalo k razviti čevljarški obrti in industriji (PEKO, Alpina). Vsebino članka z naslovom *Znanje, ki izginja. Izobraževanje čevljarjev na Gorenjskem* je možno uporabiti pri obravnavi gospodarskega razvoja na Slovenskem v 19. in 20. stoletju (avtorica: Martina Fekonja, Zgodovinski arhiv Ljubljana, Enota za Gorenjsko Kranj).

Vabljeni k branju in soustvarjanju revije!

Dr. Vilma Brodnik, odgovorna urednica